

Sygn. akt III AUa 1233/16

POSTANOWIENIE

Dnia 17 sierpnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Jolanta Pietrzak
Sędziowie :	SSA Maria Pierzycka-Pajak SSA Marek Żurecki

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania R. D. (R. D.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o odsetki

w związku ze skargą ubezpieczonego R. D.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem
Sądu Apelacyjnego w Katowicach

z dnia 15 września 2015 r. sygn. akt III AUa 3433/13

postanawia: odrzucić skargę o wznowienie postępowania.

/-/ SSA M.Pierzycka-Pajak /-/ SSA J.Pietrzak /-/ SSA M.Żurecki

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 1233/16

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 15 września 2015 r. oddalił apelację ubezpieczonego R. D. od wyroku Sądu Okręgowego

w Katowicach z dnia 22 sierpnia 2013 r., oddalającego odwołanie ubezpieczonego

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z dnia 19 marca 2013 r. odmawiającej ubezpieczonemu wypłaty odsetek ustawowych z tytułu opóźnienia w ustaleniu i wypłacie prawa do emerytury przyznanej wyrokiem Sądu

z dnia 6 listopada 2012 r. od dnia 19 stycznia 2012 r.

W dniach 4 stycznia 2016 r., 29 lutego 2016 r., 26 kwietnia 2016 r., 7 czerwca 2016 r. i 13 czerwca 2016 r. ubezpieczony wniósł do tutejszego Sądu Apelacyjnego szereg pism procesowych, z treści których wynika, że stanowią one w istocie skargę

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 15 września 2015 r., sygn. akt III AUa 3433/13.

W powyższych pismach procesowych ubezpieczony domaga się na podstawie art. 401 pkt 2 k.p.c. uchylecia wskazanego wyżej wyroku Sądu Apelacyjnego, gdyż według niego na skutek naruszenia przepisów prawa został pozbawiony możliwości działania w sprawie między innymi poprzez odmowę ustanowienia pełnomocnika z urzędu w postępowaniu kasacyjnym oraz nieuwzględnienie jego wniosków w przedmiocie zawieszenia postępowania i odroczenia terminu rozprawy z dnia 15 września 2015 r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Skarga o wznowienie postępowania podlega odrzuceniu.

Według art. 407 § 1 k.p.c. skargę o wznowienie wnosi się w terminie trzymiesięcznym; termin ten liczy się od dnia, w którym strona dowiedziała się

o podstawie wznowienia, a gdy podstawą jest pozbawienie możliwości działania lub brak należytej reprezentacji - od dnia, w którym o wyroku dowiedziała się strona, jej organ lub jej przedstawiciel ustawowy.

Na gruncie niniejszej sprawy nie budzi żadnych wątpliwości, że ubezpieczony domagał się wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem tutejszego Sądu Apelacyjnego z dnia 15 września 2015 roku o sygn. akt III AUa 1233/16 w oparciu o art. 401 pkt 2 k.p.c. uzasadniając to tym, że odmówiono mu ustanowienia pełnomocnika z urzędu w postępowaniu kasacyjnym oraz nie uwzględniono jego wniosków w przedmiocie zawieszenia postępowania i odroczenia terminu rozprawy z dnia 15 września 2015 r., co z kolei skutkowało pozbawieniem go możliwości obrony swoich praw i należytego działania.

Przy czym nie budzi również wątpliwości, że ubezpieczony już w dniu 15 września 2015 r. wiedział o wydaniu powyższego wyroku, co wynika między innymi z jego pisma z dnia 20 listopada 2015 r. (k. 145 a.s.). W związku z powyższym trzymiesięczny termin do wniesienia skargi o wznowienie - wynikający z art. 407 § 1 k.p.c. - upłynął ubezpieczonemu bezskutecznie w dniu 15 grudnia 2015 r.

Niezależnie od powyższego, Sąd Apelacyjny zwraca również uwagę na to, że w niniejszej sprawie nie zachodzi wymagana prawem podstawa do wznowienia prawomocnie zakończonego postępowania.

Zwrócić bowiem należy uwagę ubezpieczonego, że skarga o wznowienie postępowania stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia przysługujący jedynie od ściśle określonych orzeczeń i w oparciu o ograniczone ustawowo podstawy. Są one wyraźnie i wyczerpująco wyliczone w ustawie. Skarga może być oparta na tzw. przyczynach nieważności (art. 401 k.p.c.) oraz na przyczynach restytucyjnych (art. 403 k.p.c.), a także w sytuacjach regulowanych art. 401¹ k.p.c., a więc gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą aktu normatywnego, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie. Z kolei art. 404 k.p.c. przewiduje, że również z powodu przestępstwa można żądać wznowienia, przy czym jedynie wówczas, gdy czyn został ustalony prawomocnym wyrokiem skazującym, chyba że postępowanie karne nie może być wszczęte lub że zostało umorzone z innych przyczyn niż brak dowodów.

Jednocześnie podkreślić należy, że sformułowanie podstawy wznowienia w sposób odpowiadający przepisom art. 401-404 k.p.c. nie oznacza oparcia skargi na ustawowej podstawie wznowienia, jeżeli już z samego jej uzasadnienia wynika,

że podnoszona podstawa nie zachodzi. Taka skarga, jako nieoparta na ustawowej podstawie wznowienia podlega odrzuceniu. Ocena, czy skarga opiera się o ustawową podstawę wznowienia, nie ogranicza się tylko do badania, czy okoliczności wskazane przez skarżącego dają się podciągnąć pod przewidzianą w ustawie podstawę wznowienia, lecz obejmuje badanie i ustalenie, czy podstawa wznowienia rzeczywiście istnieje (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 października 1999 r., II UKN 174/99, OSNP 2001 Nr 4, poz. 133; z dnia 19 maja 2005 r., II CZ 41/05, niepublikowane, z dnia 14 grudnia 2006 r., I CZ 103/06, niepublikowane, z dnia 30 maja 2007 r., I CZ 40/07, niepublikowane oraz wyrok z dnia 16 maja 2007 r., III CSK 56/07, LEX nr 334985, oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 kwietnia 2014 r., II PZ 1/14).

Na gruncie niniejszej sprawy skarżący jako podstawę wznowienia zdaje się upatrywać w art. 401 pkt 2 k.p.c. uzasadniając to tym, że odmówiono mu ustanowienia pełnomocnika z urzędu w postępowaniu kasacyjnym oraz nie uwzględniono jego wniosków w przedmiocie zawieszenia postępowania i odroczenia terminu rozprawy z dnia 15 września 2015 r., co z kolei miało rzekomo skutkować pozbawieniem go możliwości obrony swoich praw i należytego działania.

Przepis art. 401 k.p.c. nie określa odmiennie przesłanek nieważności postępowania na potrzeby postępowania o wznowienie, lecz sytuuje je w sposób szczególny pośród katalogu przyczyn nieważności określonych w art. 379 k.p.c., zawężając podstawy wznowienia z przyczyn nieważności do wyczerpująco określonych w art. 401 k.p.c. Tego rodzaju zawężenie dopuszczalnych podstaw wznowienia postępowania w porównaniu z regulacją z art. 379 k.p.c. usprawiedliwia charakter wznowienia postępowania jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, w którym możliwość uwzględnienia nieważności postępowania w mniejszym zakresie niż w ramach środków odwoławczych i środków zaskarżenia jest podyktowana potrzebą ochrony prawomocnego orzeczenia sądowego, a wznowienie jest traktowane jako środek o charakterze wyjątkowym.

Zgodnie z art. 401 pkt 2 k.p.c., można żądać wznowienia postępowania jeżeli wskutek naruszenia przepisów prawa strona była pozbawiona możliwości działania. Strona zostaje pozbawiona możliwości działania tylko wtedy, gdy znalazła się w sytuacji, która uniemożliwiła, a nie tylko utrudniła lub ograniczyła popieranie przed sądem dochodzonych żądań. O nieważności można zatem mówić wówczas, gdy ze względu na uchybienia formalne (np. niezawiadomienie strony o rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku albo rozpoznanie sprawy, wbrew przepisom prawa, na posiedzeniu niejawnym zamiast na rozprawie), strona nie mogła brać i faktycznie nie brała udziału w sprawie (postanowienie Sądu Najwyższego z 15 stycznia 2015 r., IV CZ 77/14).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego skarżący nie znalazł się w takiej sytuacji, nie może więc opierać skargi o wznowienie na tej podstawie.

W prawomocnie zakończonym postępowaniu toczącym się przed Sądem Apelacyjnym pod sygn. akt III AUa 1233/16 z osobistej apelacji R. D., został on prawidłowo zawiadomiony o terminie rozpraw apelacyjnych i w sposób aktywny brał udział w całym postępowaniu o czym świadczą jego liczne i obszernie pisma procesowe. Natomiast kwestia nieuwzględnienia przez Sąd wniosków ubezpieczonego w przedmiocie odroczenia terminu rozprawy czy też zawieszenia postępowania – wbrew temu co twierdzi ubezpieczony – wskazuje raczej na działanie ubezpieczonego w sprawie. Całkowicie chybnym jest także powołanie się przez ubezpieczonego na odmowę ustanowienia pełnomocnika z urzędu w postępowaniu kasacyjnym jako przyczynę pozbawienia go możliwości działania w sprawie.

Postępowanie, którego wznowienia domaga się ubezpieczony zostało bowiem zakończone prawomocnym wyrokiem tutejszego Sądu z dnia 15 września 2015 r., a zatem złożony w dniu 29 lutego 2016 r. wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu kasacyjnym od tego wyroku nie mógł i nie miał żadnego wpływu na możliwość działania ubezpieczonego w prawomocnie zakończonym postępowaniu.

Art. 410 § 1 k.p.c. stanowi, iż Sąd odrzuca skargę wniesioną **po upływie przepisanego terminu**, niedopuszczalną lub **nieopartą na ustawowej podstawie**.

Resumując Sąd Apelacyjny uznał, że przedmiotowa skarga o wznowienie postępowania podlega odrzuceniu, po pierwsze z uwagi na wniesienie jej po upływie przepisanego terminu, a po drugie z uwagi na nieoparcie jej na ustawowej podstawie wznowienia.

Z tych też powodów Sąd Apelacyjny na mocy art. 410 § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

/-/ SSA M.Pierzycka-Pająk /-/ SSA J.Pietrzak /-/ SSA M.Żurecki

Sędzia Przewodniczący Sędzia

ek